

روابط عمومی و فرهنگ سازی

از آن جایی که فرهنگ سازی یک فعل اجتماعی است که در ارتباط با گستره وسیعی از انسانها سروکار دارد و می خواهد بر رفتار و ذهنیت تعداد زیادی از آدمیان تأثیر بگذارد یک عمل روابط عمومی نیز هست زیرا شناخت افکار عمومی و تأثیر و نفوذ در آن یکی از وظایف و شاید مهمترین وظیفه روابط عمومی است. شناخت افکار عمومی نقش بسیار زیادی در فرایند فرهنگ سازی خواهد داشت به این دلیل که فرهنگ و رفتار یک جامعه ناشی از نوع تفکر و اندیشه حاکم بر اذهان مردم آن جامعه است و تغییر و اصلاح فرهنگ یک جامعه با تغییر و اصلاح فکر و اندیشه مردم آن جامعه ممکن می شود. از این رو روابط عمومی به عنوان نماینده رسمی و علمی شناخت و مطالعه افکار عمومی اهمیتی مضاعف می یابد.

روابط عمومی به دلیل وظایف درون سازمانی و برون سازمانی بیش از همه در اعتلا و رشد فرهنگ و رفتار با انسان سر و کار دارد و از زمینه ها و امکانات و ابزارهای خوبی جهت اعتلا بهره مند است و به مخاطب شناسی برای اقناع و نفوذ در مخاطبین دسترسی دارد. طریق شناخت علمی و صحیح مخاطبان به راهبردهای معین و اجرای برنامه های سازماندهی شده به اطلاع رسانی و تدوین فرهنگ صحیح فردی و اجتماعی بستگی دارد و با تعمیم وسیع برای ترویج و تبلیغ یعنی جا انداختن رفتارها و الگوهای مناسب رفتاری به مقوله فرهنگ سازی مربوط است.

تبلیغ، ترویج، اقناع، اطلاع رسانی، آموزش، زمینه سازی، فضا سازی و... روش ها و راهبردهایی است که به عنوان وظایف کارکردهای روابط عمومی در فرایند فرهنگ سازی نقش موثری دارند.

با مطالعه در نقش و کارکردهای روابط عمومی می توان به امر فرهنگ سازی که در درون هر یک از وظایف جای دارد دست یافت.

روابط عمومی از طریق سه وظیفه اصلی می تواند به فرهنگ سازی بپردازد:

۱- اطلاع یابی: که می تواند در این بخش به تهیه تولید اطلاعات لازم در مورد فرهنگ بپردازد

۲- اطلاع شناسی: که در این بخش هم روابط عمومی می تواند به شناخت علمی و تجزیه و تحلیل یافته های خود در مورد فرهنگ و ارزش های فرهنگی پرداخته و فرهنگ صحیح و مناسب را تنظیم کند

۳- اطلاع رسانی: در این قسمت با توجه به ترویج و اشاعه فرهنگ صحیح دست می زند و آن را به جامعه انتقال می دهد

اگر پنج نقش عمده برای روابط عمومی در نظر گرفته شود با کمی دقت می توان نقش فرهنگ سازی را در درون آن پیدا کرد:

۱- نقش نمایشی: در این قسمت با استفاده از سخنرانی، مراسم و برپایی نمایشگاه می توان به فرهنگ سازی پرداخت. مثلا با برپایی نمایشگاه سلامت می توان فرهنگ صحیح سلامتی را در میان مردم رواج داد و یا با سخنرانی و مراسم های خاص مثل راهپیمایی کودکان در روز هوای پاک، فرهنگ ترافیک را اصلاح کرد.

۲- نقش اظهاری: در این نقش روابط عمومی با پاسخگویی و خبرسازی می تواند به اطلاع رسانی و تبلیغ و آموزش فرهنگ درست در زمینه های مختلف بپردازد. به عنوان مثال وزارت بهداشت می تواند با تهیه خبر در مورد مواد غذایی آلوده مردم را به استفاده درست از مواد غذایی ترغیب کند یا نیروی انتظامی می تواند با اطلاع رسانی و فرهنگ سازی رانندگی شیوه های درست رانندگی را به مردم آموزش دهد

۳- نقش مشورتی: روابط عمومی می تواند با تبیین و جا انداختن تأثیر و اهمیت افکار عمومی در فرایند تصمیم گیری و سیاستگذاری مدیران ارشد، ضمانت اجرایی فرهنگ سازی را تأمین کند،

اینجاست که نقش روابط عمومی نه به عنوان تسهیل کننده گروه مجری ارتباطی بلکه به عنوان سیاستگذار به اثبات می رسد

۴- نقش مذاکره ای: در این نقش روابط عمومی با استفاده از ابزارها و فعالیت های خاص حرفه ای به ایجاد سازش و تفاهم بین سازمان و گروه های مخاطب دست می یابد و از رهگذر این گونه فعالیت ها می تواند فرهنگ صحیح و پویا را تبلیغ کند. مخاطب شناسی به عنوان یکی از وظایف روابط عمومی اینجاست که اهمیت می یابد

۵- نقش تفسیری: در این جا روابط عمومی به کار علمی تری در زمینه فرهنگ سازی دست می زند و آن تجزیه و تحلیل گروه های مخاطب و سنجش افکار عمومی و تحلیل محتوای آنها است لازم به ذکر است که ساختن فرهنگ و رفتار یک جامعه قبل از هر چیز نیازمند شناخت و آگاهی از فرهنگ و رفتارهای مردم آن جامعه است. لذا شناخت فرهنگ، خرده فرهنگ ها و الگوهای رفتاری حاکم بر مردم جامعه بسیار با اهمیت است. روابط عمومی می تواند از طرق مطالعات پیمایشی مانند نظرسنجی و پرسشگری به شناخت علمی از فرهنگ و رفتار مردم اطلاع یابد و این گام مهم در فرهنگ سازی محسوب می شود.

روابط عمومی همچنین با استفاده از ابزارها و تکنولوژی های ارتباطی همچون تیزر و آگهی تبلیغاتی، بیلبورد، تابلوهای الکترونیکی، ساخت فیلم های کوتاه و شیوه های دیگر در ترویج فرهنگ های صحیح در هر چیزی بهره گیرد.

تهیه و تنظیم: مرضیه حسینی

کارشناس روابط عمومی

منابع: برگرفته از دو مقاله ی

ارتباطات و فرهنگ اثر سهیلا ذکایی کارشناس ارشد علوم ارتباطات

مدیریت و ارتباطات در سیستم های آموزشی اثر فریبا دهقانی زاده